

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Francia, Austria și România.

De când s'a aliat Francia cu Rusia în nădejdea, că cu ajutorul acestei din urmă își va răsuna asupra Germaniei, care îi aplicase o lecție așa de dure-roasă în răsboiul din anul 1870/1, cele mai multe foi franceze urmăresc cu o deosebită placere tot ce pare a fi spre stricăciunea Austro-Ungariei sau a celorlalte state din tripla-alianță. Uralor nu se mărginește numai la aceste state, ci ea trece chiar și asupra României, care, după cum se știe, încă e împrietenită — dar nu aliată — cu statele din tripla-alianță.

La un nou atac îndreptat acum de curând într-o foaie franceză prin d-na Adam contra Austrii și României, a răspuns dl V. A. Urechiă, marele Român de dincolo, și fiindcă răspunsul lui ne prezintă vederile bărbătilor del stat român despre Austria și legătura României cu ea, îl aducem și noi la cunoștința cetitorilor nostri:

Patriotismul a făcut din d-na, d-nă, o inamică a Germaniei. Luerul se poate înțelege, deși este regretabil în oare cără imprejurări. Dar' ceea-ce regret mai mult, este de a te vedea dorind disolvarea imperiului Austriei. Dispariținea acestui stat din Europa îți pare de natură a servi intereselor Franției.

Eacă un punct, în care sunt în complet desacord cu d-na, doamnă, convins fiind din contră, că dispariținea Austriei ar fi tocmai ceea-ce nu vrei

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăci nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani
a treia-oară 10 bani.

d-na: triumful și sporirea imperiului german.

Francia a greșit greu la tratatul de Westfalia din 1648, când a luat Alsacia și Lorena și a creat Prusia, crezând că cu aceasta echilibrează prea mare putere a Austriei. Azi Francia va face o nouă eroare, când, cu gând de a impinge Germania, va impinge pe Slavi și pe Unguri să lucreze la disolvarea Anstriei.

Ca și d-na, d-nă, noi Români avem mari simpatii pentru Cehi și le dorim realizarea idealului lor național; ca și d-na, noi am dorit o Ungarie care să-și afle puterea și idealul în justiția și în egalitatea naționalităților care o compun; dar' noi dorim un regat bohem și un regat unguresc federate cu Austria, iar nu cu imperiul german și nu lucrând la desființarea imperiului Austriei. Dacă Austria nu ar exista, ar trebui să creăm, ca pe Dumnezeul cel bun al lui Voltaire... Acum nu la Viena, ci la Berlin sunt țele politice dela Budapest.

Excelentul meu amic, dl Charles Loiseau, și el ca d-na, cere dărimea statului austriac, el în interesul Slavilor din Peninsula-Balcanică. Dar' dacă, ca și el, nu admit o Austrie meregând drang nach Osten, dacă, ca și el, as dorit să văd Bulgarii, Sârbii, Albanezii, Grecii, Români trăind în pace, federati, iar nu neamici sau înfeodați în politica panslavistă, care le va deveni fatală în viitor... eu cred că văd impede în acest viitor, când doresc continuarea statului austriac, barieră naturală la întinderea lumilor germane și slave.

Da, nu ne trebuie o Austrie slavă-toare, cum se arată că e în Bucovina,

unde favorizează pe Rutenii venetici în contra Românilor autohtoni, dar' este și o împedecere de a deveni slavizat, când d-na, d-nă, o impinge în brațele Rusiei? Nu astfel se poate asigura viitorul Franției și al nostru, al popoarelor latine.

„Asupra unui pasaj din Parole françaises nr. 18, în care doamna Adam scrie că Români sunt înfeodați la politica germană, pentru că au un Rege din familia Hohenzollern, dl Ureche a răspuns cam așa:

„În calitate de Român și de amic devotat al Franției, eu declar că nu există în România Români înfeodați la germanism, la Hohenzollern.

Da, noi avem un Rege esit din această ilustră familie, dar Carol I. este Rege al României și politica și simpatiile națiunii române sunt politica și simpatiile lui.

Relațiunile noastre cu lumea latină n-au fost nici-odată mai intime decât sub Carol I., care a incetat de a fi German din ziua în care a pus pe fruntea lui genială coroana românească. Amicul bun al Imperatului Francisc Iosif I. al Austriei face politică de pangermanism? Nu, doamnă, România, amica Austriei, nu este ante-garda germanismului, nici aceea a slavismului!..

RUSIA SI AUSTRIA ÎN BALCANI. Austria se împotrivesc la construirea liniei Antivari-Cetinje, sub curven, că e contrară tratatului dela Berlin. Dacă stirea se va confirma în mod oficial, se va vădi pentru toti ciocnirea intereselor austriace

Pe-o foiță de alun

Ca să viu să te cunun,

Ca să-mi fiți tu și finuță

Dacă mi-ai fost și drăguță,

Dacă m'am cununat

Peste masă-am închinat:

Toți mesenii să trăească

Pe finul să mi-l trăsnească,

Să rămâie fina fată

Să o iau eu de nevastă,

Să-mi rămâie fina mie

Să o iau eu de soție.

Asă-mi zic fetele zic,

Să mă nsor că sunt voinic,

Să nevestele îmi zic,

Să nu mă nsor că mă stric,

Batăr de măș și strică

Că eu tot măoi însură..

Foaie verde bat-o bruma

De-aș pute vorbi cu ciumă

Căte fete sunt acum

Să vie să le culeagă

Că nici una nu-i de treabă

Mândruță trage să moară

Pe vîrful gunoiului

De groaza răsboiului

Vin-o tu mândruță 'n casă

Că punem boii să țeasă,

Cu doi boi ducem gunoiu

Patru-i punem la răsboiu,

Și voi lua biciul din cuiu

Și 'ti-oi da carne de puiu,

Și voi lua biciu 'ntr'o mână

'Ti-oi da carne de găină.

Vino mândră să bem vin

Și-apoi să ne polecram,

Da tu mândră cum mi-i zice?

Da-ji voi zice păhărelle

Dragul meu ibovnicelie,

Da tu bade cum mi-i zice?

Da-ți voi zice albinuță

Draga mea ibovnicuță.

FOIȚA.

Poesii populare.

Din Ghijasa-de-sus.

Culese de Basiliu Popa, învățător.

Foaie verde de stejer

Place-mi fata de boier,

Că-i cu surjul de mătasă,

Toată ziua doarme-n casă,

Și-i cu surjul de carton

Toată ziua doarme 'n horn.

Săracă mândruță mea

Când trăia măicuța-sa

De mâncare-mi aducea

Lapte dulce 'ntr'o mărgesă,

De mâncam și eu și ea

Și-ncă tot mai rămânea.

Mândruță cand ti-i cununa

Să trimiți pe cineva

cu cele rusești din Balcani; se va vedea importanța declaratiunii făcute acum vre-o două luni de contele Goluchowski în sinul delegațiunilor austro-ungare, că înțelegerea austro-rusă pentru menținerea unui statu quo în Balcani, n'a dat rezultatele la care lumea se aştepta; va înțelege ori cine însemnatatea luptei ce se dă acum în Orient între Austria și Rusia pentru dobândirea unei hegemonii politice și economice în toate statele balcanice; se va lămuriri pentru toți imensa însemnatatea a încercării diplomatice rusești de a dirigia de pe teritorul României acțiunea ei în Orient prin editarea unui ziar rusofrancez, crearea unei mari bănci franco-ruse în București cu ramificări în Serbia, Bulgaria și Muntenegru.

Nou plan de cutropire evreiască. Partea nord-estică a Ungariei e putredă de Jidani. Galia a provoat acele nenorocite ținuturi cu mii de lipitori, cari sug sâangele săbermanului popor. Si în loc ca guvernul ungăr să pună stăvila odată acestei puștiitoare invaziuni de Evrei și pe cei, cari rupte și flămândi, fără nici un căpătău, trec Carpații și se așeză prin Marmăra și comitatele vecine, să-i treacă cu șupa înapoi, vedem, că societăți s-au înființat cu scopul anumit să planteze sistematic pecinginea iudaică în nord-estul țării. Anume »societatea maghiară (?) a industriașilor și agricultorilor israeliți«, și-a pus de scop căștigarea de pămînt și introducerea Jidanilor în cultivarea pămîntului, în agricultură. Astfel nu-i destul, că Jidani au supt bietul popor până la os prin îngălătorile lor, acum vreau să-i ieș și pămîntul de sub picioare! Nu-i mirare deci, că zilnic pleacă săbermanii locuitori din acele părți spre America...

DEMONSTRĂȚIUNI NATIONALISTE. Conflictul dintre Cehii și Nemții din Boemia a inceput din nou. Un mare număr de Cehi a percurt una din serile trecute strădele orașului Pilsen, au spart ferestrele deputatului Schreiner și au devastat restaurantul Pilsenhof. — În Lemberg studenții poloni au aranjat o sărbătoare în memoria eroilor dela 1848. După sărbătoare, studenții a luat calea spre monumentul Goluchowski să demonstreze, dar poliția a incunjurat statua și a impiedicat pe demonstranți să se apropie de ea. De atei publicul în cîntece naționale polone s'a deținut.

Partid agrar în Ungaria. Presa jidano-maghiară din capitala Ungariei atacă în mod foarte violent pe contele Károlyi Sándor, care pentru noile alegeri dietale a eșit pe față cu deviza agrarismului. Károlyi e conducătorul agrariilor, vocea lui va afla reșunet în țară, și epistola lui adresată alegătorilor din Göncz, cari i-au oferit mandat pentru ciclul viitor, va afla o mulțime de aderenți și în alte cercuri electorale. De aici se explică furia Jidanilor contra lui Károlyi. În această mișcare Jidani văd un pericol pentru

omnipotența mercantiliștilor, cari singuri vreau să aibă în mâna destinele Ungariei și pe viitor. Avăvor Maghiarii tăria necesară să înceapă odată lupta de emancipare economică contra Jidanilor mercantiliști, alegerile viitoare vor arăta.

ÎNTÂLNIREA DLUI D. A. STURDZA ȘI PRINTUL MOȘENITOR AL GRECIEI. O telegramă particulară din Viena aduce stirea, că în cercurile politice și diplomatice din capitala Austriei se comentează foarte vînă intâlnirea care a avut loc zilele acestea, în fabrica de tunuri a lui Krupp din Essen (Germania), între primul ministru român D. A. Sturdza și printul moștenitor al Greciei, comandant suprem al armatei grecști.

Se pretinde că această întâlnire ar fi fost întemplieră, totuși în cercurile inițiate i-se atribue o deosebită importanță și se crede că ea a fost preparată într-un anume scop. Se spune că tema convorbită dintră printul moștenitor al Greciei și primul ministru român au fost chestiuni privitoare la armeniul armatelor celor două țări.

Francia și Bulgaria După lungi negocieri și în urma întrepunerii Rusiei, băncile franceze s-au hotărît în fine să acorde Bulgariei un împrumut de o sută milioane capital nominal, cu 5%, și cursul emisiunii de 81. Împrumutul este garantat cu venitul monopolului tutunului. Sindicatul bancherilor va institui la Sofia o comisiune de supraveghere și control a administrației monopolului de tutun. Clausala aceasta este cea mai grea condiție, este cea mai împovăratore moralmente, căci este admiterea controlului unui stat străin în toată acceptația cuvențului. Multă vreme va rezimți principatul bulgar urmările condițiunilor actualului împrumut, care leagă Bulgaria tot mai mult de sfera de influență a alianței franco-ruse.

Adunarea generală a „Societății pentru fond de teatră român“ în Șimleu.

Zilele de 1, 2 și 3 August au fost zile de sărbătoare pentru mîndrul Sălagiu, căci i-a fost dat să primească cu dragostea de oaspeți, ce totdeauna l-a caracterizat, pe membrii și binevoitorii »Societății pentru fond de teatră român«, cari din nou s-au adunat la Șimleu să chibzuiască cum să se apropie și mai mult de ținta dorită de toți Români: Teatrul național român.

Sedință I.

Primirea, ce li s-a făcut oaspeților săi din toate părțile țării, a fost plină de entuziasm. În ziua primă, după serviciul bisericesc și după alegerea comisiunilor, a cetit dl profesor Sulică din Brașov conferența sa despre »Incepîtul literaturii dramatice și activitatea diaco-

nului Coresi«, secerând aplauzele publicului asistent. La banchetul de după amezi au participat 150 de persoane. S-au ținut toaste insuflîte pentru împăratul, presedintul Vulcan, comitetul aranjator, Români sălașeni, badea George (Pop de Băsești), Dr. Lucaci și G. Domide, pentru dragostea între frați etc.

Sedință II.

În ședință a două s-au citit telegramile de salutare sosite din toate părțile și raportul cassei. Totalul averii societății până la adunarea din Șimleu este de 286 mii 289 cor. 25 bani.

Comitetul a fost însărcinat, ca la timp și în loc potrivit să concheme adunarea generală în sensul §-ului 21 și până atunci să prepare și să adune materialul trebucios.

Urmează apoi raportul comisiunii pentru înscriserea de membri noi — făcut de dl Gavr. Trif.

Conform acestui raport, la adunarea din Șimleu s-au scris:

7 membri fundatori cu câte 200 cor, și adecă: »Silvania«, Andrei Cosma, director de bancă (Șimleu), Nicolae Nyilvan, director de bancă (Someșu), »Sălașean«, George Lazar, avocat (Arad), Demetru Suciu, director de bancă (Jibou) și Sarkady (Oradea-mare).

2 membri pe viajă cu câte 100 cor.: Vicarul Alimpie Barbolovici și avocatul Vasiliu Pop. Si apoi 25 membri ordinari anuali cu 250 cor, precum și mai mulți membri ajutători (cu 110 coroane).

În total s-a incassat la Șimleu suma de **2003 cor.**

Fiindcă o mare parte din liste distribuite pe la sate pentru înscriserea de membri n-au intrat încă până acum, e nădejde că suma taxelor de membri se va înmulții încă cu vre-o miile de cor.

Statorarea locului pentru proxima adunare generală a rămas în sarcina comitetului.

Espirând mandatul comitetului, adunarea sub presidul ad hoc al Rv. vicar Barbolovici — alege cu unanimitate și cu entuziasm în comitet pe un period de 3 ani pe următorii:

President Iosif Vulcan. V.-president Virgil Onișiu. Cassar Petra-Petrescu. 2 secretari: Vasile Goldiș și Dr. Iosif Blaga din Brașov.

Membri în comitet: George Dima, Emanuil Ungurian și Dr. Iosif Blaga.

Epuisată fiind ordinea de zi, presedintul mulțumește în alese cuvinte atât publicului dela ședințe cât și găzduitilor neîntrecuți, fraților sălașeni — și apoi la 1 oră d. a. închide ședința. Presedintului și comitetului i-a mulțumit apoi dl adv. Vasile Pop.

Concertul, teatrul, petrecerea de vară.

Tinerimea română sălașiană a aranjat Joi seara în sala teatrului orașenesc un concert cu program variat. Pe bină s-au produs d-șoarele Adela Trif, Cornelia Mariu, Virginia Gall, Rea S. Langa, d-nii Virg. Pop, Sig. Pop, Victor Maruș și S. Barbolovici. Aplauzele cele mai calde le-au deslăgnuit doina, cântată de d-șoara Gall. Toți cei alături

au avut partea lor la aplașele celor de față.

După concert s'a jucat piesa „Idil la țeară“. Debutanții, d-goarele R. S. Langa, El. Hendrea, Lud. Fărcașiu și d-nii Al. Aciu, A. Simonca, A. Sabo, A. Mircea și I. Moldovan au fost răsplătiți cu aplașe frenetice.

Vineri seara a aranjat tinerimea sălagiană o prea frumoasă și bine succesoasă petrecere de vară, în pavilionul improvisat în promenada orășenească.

Incepută pe la orele 8 seara, această vială și mai pe sus de toate românească petrecere a desfășurat înimile celor de față până în d'albele zori.

Hora și Ardelene, Valsuri și Cadriile, dar mai ales mândre Romane și sprintene Sârbe s-au perândat de seara până dimineață.

La petrecere a luat parte un public numeros și distins.

Expoziția.

Sub întreagă durată sărbărilor dela Simleu a stat la disposiția publicului o prea frumoasă expoziție de lucruri de mână, aranjată de Reun. femeilor române din Sălagiu și Chior. cu concursul Reun. fem. române din com. Hunedoara.

Deosebitul merit al aranjeriei expoziției dela Simleu îl au Spect. D-ne Maria A. Cosma, prezidenta și d-na văd. Vicăș, v-pres. reun. sălagene-chioarene, precum și Spt. D-na Elena Hosszu-Longin, prezidenta Reun. fem. din com. Hunedoara.

Incheiere.

Sâmbătă, în ziua a treia a sărbărilor o parte din oaspeți au plecat acasă, alții au făcut excursiuni în jurul Simleului și la mormântul nemuritorului Simeon Bărnăușiu.

Din România.

Flota rusească în România.
Duminică la 6 ore dimineață a sosit în portul Constanța escadra rusă a Mării-Negre. Consulul și viceconsulul rusesc s-au dus pe vaporul de răsboiu „Sinope“ și au salutat pe viceadmiralul Hildebrand. La sosire „Sinope“ a slăbit 21 de tunuri, la cari au reșpons bateriile de pe fărmure. Încrucisatorul român „Elisabeta“ a salutat pe viceadmiralul rusesc cu 17 bubuituri de tunuri, la cari a reșpons „Sinope“. După aceea căpitanul Dimitriade s-a dus pe „Sinope“ și în numele marinii române a salutat pe viceadmiralul rusesc. Căpitanul a fost întâmpinat pe vapor cu imnul național român.

Mai târziu s'a dus pe vaporul admiralului rusesc și comandanțul marinei române, Corlinschi, care încă nu a primit cu imnul național român. Pe „Sinope“, fiind ziua onomastică a Iarevnei văduve Maria Feodorovna, s'a celebrat serviciu divin. Toate vaporoarele române au arborat stindarde. Atât „Sinope“ cât și „Elisabeta“ au dat 21 lovitură de tunuri. Orașul Constanța a fost împodobit cu steaguri române și rusești. Viceadmiralul rusesc a fost și la Sinaia, la curtea regelui.

DIN LUME.

Italia și statele slave din Balcani.

La stirea, că două vapoare de răsboiu austro-ungare ar fi fost trimise la coastele Albaniei, cu scopul — se zice — de a observa mișcările flotei italiene, ziarul „Nowoje Wremja“ pledează într'un articol pentru alianța Italiei latine cu statele slave din Balcani, care alianță ar contrabalansa influența austro-ungară în Balcani. Rusia — scrie numitul ziar — trebuie să spriginească Italia în direcția aceasta.

Lupta pentru limbă pe insula Malta.

Un conflict a izbucnit între ministru coloniilor englez Chamberlain și între corporile legiuitorale ale insulei Malta. Dela ocuparea insulei acesteia de către Englezi limba italiană a fost totdeauna egală în dreptatea cu cea engleză. În anul 1899 însă Chamberlain ordonă după un restimp de grătie de 15 ani, că numai limba engleză să se folosească ca limbă oficială. La aceasta parlamentul Maltei, care jumătate constă din membri alesi, refusă să voteze bugetul. Chamberlain a stabilit acum cheltuielile insulei prin ordin regal. Populația italiana a Maltei este din cauza aceasta foarte iritată. Se așteaptă ca guvernul italic să facă o reprezentare în contra procedurii lui Chamberlain.

Buri și Englezii.

Chamberlain, prințul ereditar al crimelor din Africa-de-sud, a ținut o vorbire, în care a asemănăt pe Buri cu tălaharii, pentru că nu voiesc să se supună. Aceasta asemănare a indignat pe Buri așa de tare, încât și va face și mai indrijiți într-o apărare neașteptată lor.

Bähranul Krüger a declarat, că vrea să plece la Africa, unde să-și sfirșească viața în mijlocul luptătorilor buri. După cum se vede, ministrul-president din Holanda va lucra pe cale diplomatică, cerând și concursul altor puteri, ca Krüger să poată ajunge în Transvaal fără să fie impedeat de Englezii și slugile lor portugheze.

Ce destrăbătare e în ministerul de răsboiu englez se vede și de-acolo, că generalul Roberts i-sau votat peste 2 milioane coroane remunerație pentru „îsprăvile“ lui, pe cînd soldații englezi, cari după cum se știe slujesc pe bani, nu și-au primit plata de luni de zile, așa că la mulți dintre ei le sunt amenințate familiile (parte mare din ei sunt insureni) să moară de foame.

„Hamb. Ztg.“ aduce stirea, că comandanțul Beyer cu 3000 de Buri e gata să naveze pe teritor portughez. O trupă de 500 de Buri a să treacă granița la Komatiport.

SCRISORI.

O comună harnică.

Colnic (Bănat), în August.

Văzând că cu bucurie publicați în preajma noastră „Foaia Poporului“ — vestile bune despre înaintarea unei comune

românești — vă rog să-mi permite să descrie în termeni mărginiți și despre comuna noastră Colnic, despre care multe bune se pot zice.

Ea e așezată într-o vale frumoasă încunjurată de dealuri, între opidele Reșita-montană și Boșca-montană. Are 340 case, care mai toate sunt zidite înalte, având căte două odăi, și acoperite cu țiglă și chiar și cu tinichea. Casele sunt puse în rînd, încât la prima vedere să pare să fi un mic orașel. Locuitorii sunt toți Români gr.-or. și sunt niște oameni foarte sărgincioși, iubitori de cultură și ascultători de conducerii lor. Pămîntul au pușin, dar' acela îl lucră cu toată rîvna. Se mai ocupă în mare grad cu economia de vite și pomăritul. În acest ram de economie sunt admirăți de mulți străini și poamele lor sunt foarte căutate. Până înainte cu cățiva ani veniau neguțători străini cu deosebire Jidani să cumpere cireșe, mere, pere și prune, ca să le exporde în piețele din Timișoara, Arad, Budapesta etc. La îndemnul vrednicului preot Petru Ieremia, s'a desvoltat în ei simțul de speculație și acum însăși își vînd produsele lor în piețele sus numitelor orașe.

Femeile lor încă sunt foarte muncitoare. De primăvara până toamna lucră în rînd cu bărbății lor la câmp, la pădure etc., iar' peste iarnă cu furca și răsboiu își imbracă casnicii, așa încât rar se văd oameni mai bine imbrăcați de cum sunt Colnicenii.

În mijlocul comunei e așezată o biserică, o zidire pompoasă acoperită cu aramă, cu țiglă, iar' turnul cu tinichea. De-a stânga bisericii e școală băieților și cancelaria comunală, iar' peste drum este școala de fete.

Înainte cu 15 ani biserică avea un capital neînsemnat, — de fundaționi nu era nici vorbă. Însă de când Dumnezeu a înrednicit comuna noastră a sta sub pastoarea vrednicului preot Iosif Ieremia, și de vre-o 8 ani și sub păstorirea prea demnului d-sale fiu și preot al nostru Petru Ieremia, avereia sf. biserici a sporit în mod uimitor.

Astăzi sf. biserică are:
a) Capitalul sf. bisericii 11.965 cor. 92 bani;
b) fundația școlară și Miloașe 1100 cor.;
c) fundația Paștilor 100 cor.;
d) fund. Moise Todor Marian 200 cor. Reste tot 13.365 cor. 92 bani.

Afără de aceea s'a mai spesat tot din capitalul sf. bisericii:

Pentru repararea școalei de fete, și acoperirea cu tinichea 1154 cor. Pentru îngrădirea sf. bisericii 1800 cor. Totodată e în prospect, ca în anul viitor să se repareze și școala băieților. La îndemnul bravilor nostri preoți Iosif Ieremia și Petru Ieremia, s'a mai făcut și următoarele lucruri prin colectare:

Inaintea sf. bisericii s'a ridicat cu 520 cor. o cruce frumoasă de peatră cu inscripție; Buna înțelegere e putere neînfrântă; pe hotarul comunei o altă cruce de petră cu 320 cor. Pentru repararea sf. cruci dela comandă s'a colectat 320 cor. Biserica în lăuntru e foarte frumos împodobită tot la îndemnul bravilor nostri preoți prin daruri benevoile.

La școala băieților e invățător Antoniu Sabin, ear' la școala de fete e invățătoare Maria Drăgan. Ce privește progresul d-lor cred, că fiind invățători îmbătrâniți în comuna noastră și au implit totdeauna chemarea lor.

Epitropia parochială încă e compusă din bărbați vrednici, precum e: Costa Careba, Ioan Crina, Damaschin și Ioan Todor.

In privința administrației încă stă foarte bine, având și în fruntea ei bărbați vrednici, precum este bravul și neobositul nostru notar George Craciun, care în calitate de președinte al comitetului parochial a conlucrat dimpreună cu d-nii preoți la înaintarea comunei noastre pe terenul bisericesc și școlar. Apoi Ioan Voin, jude și Ioan Lupșa, vicejude încă sunt bărbați cari își împlinesc foarte bine chemarea lor.

Inainte Colniceni! căci aveți conducători vrednici, cari vă conduce pe calea adevărată. Ascultați și mai departe de conducătorii vostru, căci ei vă voesc binele vostru.

Ear' d-lor voastre, bravilor conducători, vă poftesc zile îndelungate spre a conduce și mai departe comuna Colnic spre bine și propăsire.

Unul din cei mai mici.

Sârbii.

Între multele popoare, cari s-au iubit în țările locuite de Români, sunt și Sârbii din Bânat și Bacău. Frații de-al lor mai locuiesc în Serbia, Bosnia, Herțegovina, Dalmatia, Croația și Slavonia, așa că socotindu-i pe toți la un loc, căpătăm un număr de $6\frac{1}{2}$ milioane suflete, aproape jumătate cătă Români suntem. Cei mai mulți Sârbi sunt de religie gr.-or., numai Croații sunt rom.-catolici.

Sârbii din Bânat sunt veniți acolo după nefericitul răsboiu cu Turcii la anul 1690. În urma răsboiului din 1739 au mai venit un roiu, care a întărit mult pe cei veniți cu 50 de ani înainte. Până la anul 1791 formau un stat în stat, având drepturi deosebite și numai dela datul acesta au fost făcuți egali în drepturi și datorințe cu ceialalți locuitori.

Satele Sârbilor se deosebesc puțin de ale Românilor conlocuitorii. Păreșii sunt din cărămidă de lut, la multe case din nisip, coperișul e de paie. Fumul ese pe o gaură din pod, prin care intră ploaie și zăpadă. De multe ori locuiesc la olaltă cu purcei, viței și găini. Se înțelege, că și la ei sunt multe deosebiri în privința aceasta: cei bogăți, apoi neguțătorii au alte intocmiri. Peste tot sunt multe sate sârbești foarte bogate, ai căror locuitori știu să-și indulcească viață.

În general, Sârbul e mandru și încăpăținat. O însușire foarte frumoasă a lor e dragostea către familie, îndeosebi dragostea între frațini. Fiecare fată se uită la frațele ei că la un erou, ear' acesta iubește pe sora sa din tot sufletul. El fi este cel mai tare sprigin în viață și curățenia ei feciorească este mandria lui.

Sârbii au mai toți păr negru și ochi întunecați, umerii obrazilor esită și

mustați groase. Femeile au fețe regulate, dar nu sunt așa frumoase ca Româncele.

În țările stăpânește până bine de curând de Turci poartă Sârbii fes pe cap și se îmbracă în haine groase de lână. Cei din Bânat au căciuli și pălării ca și Români și se îmbracă și în haine de pânză.

Sârbilor nu le prea place plugăria, căci se ocupă mai mult cu economia de vite, cu cultura vieții de viie și cu pomăritul. Suprafețe chilometrice sunt acoperite cu pruni, din ale căror fructe produc vestitul slibovit. Tot ei trimit în întreaga Europă prunele uscate și licitarul (mierea de prune).

Sârbul, care aspiră la domnie, se face de regulă jurist sau soldat. Cei mai aprigi oficeri din armata austriacă nu sunt arareori Sârbi. La meserii nu se prea aplică, numai barbieri sunt foarte mulți. De te-ai rade în Timișoara ori în Arad, în Sibiu ori în Graz, în Viena sau în Festa, poți fi sigur, că în cele mai multe casuri briciul îl poartă pe pielea ta un Sârb.

Inteligenta sârbească e foarte numeroasă, școalele dela orașe sunt pline cu băieți veniți dela țeară. Un lucru foarte frumos e la ei, că »domnii« nu se deschilinse de țărani, din sinul căror au și esit mai toți.

Despre obiceiurile sârbești să ar putea scrie foarte mult. Cele religioase seamănă mult cu ale noastre, ceea-ce nici nu e de mirare, fiind de aceeași lege cu noi. Dintre toate obiceiurile cele mai interesante sunt la căsătorie.

Când cred părinții, că »i-a sosit flăcăul lor vremea să se însoare, adună cu incetul tot ce-i trebuie, ca să împlinească obiceiurile. Se îngrijesc și de daruri bogate, pe cari trebuie să le dea viitoarei lui mirese, fraților, părinților și neamurilor ei. Flăcăul însuși se îngrijește, ca să hrânească bine o păreehe de cai, căci cu cai slabii nu îl ar lua nici o fată. După ce s'au făcut toate pregătirile acestea, se informează neamurile, în care sat s'ar afla o fată de măritat, care să aibă și o zestre bună. Mătușile și celelalte neamuri femeiești ale junelui află în curând, și intr'o bună dimineață iau căruța, așeză în ea cele mai bune perini, ce le au, împodobesc caii cu năfrâmi frumoase și pleacă la petiț. Înainte de plecare însă cântă mai multe versuri și apoi aruncă pe cei din căruță măța. Dacă aceasta se prende cu vîghierile de hainele cuiva dintre ei, e semn bun, căci și fata se va face o nevastă »lipicioasă«.

Junile petitor, care mînă caii, e îmbrăcat cu un cojoc galbin, nădragi vineții și o cămașă tivită cu fir de aur, pe cap are o pălărie împodobită cu flori de boltă și cu frunze. În buzunar are 16 galbini (sau cel puțin 6), cu cari vrea să-și cumpere mireasa. Ajunși la locul cu norocu, sunt primiți de părinții fetei, aceasta le aduce beutură și apoi ese afară, flăcăul după ea. Ei se duce amândoi într'ală odaie, ori apoi în sură sau în grajd, unde stau de povesti. Dacă se plac, intră amândoi în casă; intrând numai unul, e semn, că nu s'au înțeleși.

Fiind înțeleși, dă tinérul viitoarei sale mirese darul și apoi se încep per-

tractările. Dacă s'au înțeleși »bătrâni«, se statorește ziua de »vedere«, căci părinții fetei vreau să vadă, cui și unde și »vînd« fata. Când cu »vederea« se încep deja petrecerile: părinții fetei primește dela ai junelui prețul »cumpărării«, care se compune din 100 florini, o haină de mătasă, salbă cu galbini, cercei de aur, păpuși, cojoc, o cărpă mare, niște cisme pentru fratele miresei etc., și apoi se pun pe chef. Se hotărăște apoi ziua logodnei, care se face în prezența preotului. La logodnă eară e masă mare. Urmează apoi ziua, în care să »î-se dea« fetei cununa de mireasă, dăruită de mire. În ziua aceasta e angajat deja și cimpoeșul și se adună vre-o 2–3 căruțe de oaspeți, cari vin cu cununa la fată. Mirele nu e între ei. Prietenele miresei îi dau cununa așezată pe un colac mare și cântă cântece potrivite. Mireasa dăruiește la toți oaspeții câte ceva, ear' acestia îi dau în schimb bani. Înprăvindu-se ceremonia, se pun la masă.

Numai după ce a trecut bietul mire prin toate acestea, se statorește ospățul nunții, care durează și câte 8 zile, aruncând familia în datorii, la cari plătesc unii toată viața. Cununia se face de regulă toamna. Mirele chiamă, cu plosca, la nuntă toate neamurile miresei, tatăl mirelui neamurile lui. Cei trimiși de mire ca chemători în sate mai îndepărtați, se întorc de multe ori cu căruță plină de daruri: mânzi, viței, purcei etc. Deja în preseara zilei de cununie se adună oaspeți și »î-si petrec cu cântece și joc până când se fac florile, cu cari se împodobesc caii în dimineața următoare. Până când nu s'a luminat de ziua, pregătește soacra pentru mire o scaldă caldă, ear' mamă-sa îi dă tot felul de lucruri descăntate pe care trebuie să le poarte în tureacul cismii până se va vedea cununat. Înainte de-a pleca la biserică, mireasa o șterge la o prietenă, unde se îmbracă. Ea trebuie deci căutată și prietenă ei n-o lasă până nu-i plătesc ceva. Tot așa se perde și mirele. Trecând toate acestea, își iau mirei sănătate bună dela părinți, plângând cu toții și rugându-se de iertare pentru cele ce au greșit în viață. Vornicul mai înfășură capul miresei cu un flor alb și pleacă la biserică. Slujba e ca și la noi. După cununie se așeză la masă. Aici se țin vorbiri lungi, în cari vorbitorii își bat joc de mire, mireasă și de oaspeți dar toate »să fără supărare. După masă se pun la joc, care ține până seara. În locul horei noastre au pe »colo«. Urmează apoi rămasul bun al miresei dela părinți, care se face între lacrămi și cântece.

Toată nunta petrece pe insurătei în satul mirelui, unde în seara cea dintâi nu se face ospăț mare. Insurătei se retrag în odaie, vornicul ia o oală mare pe care o aruncă în ușă strigând: »pucenie« (să se spargă). Toți se depărtează, ca să vină apoi la două zile eară. Jocul și veselie ține până ce mai e răchiu și mâncare în casă, și numai după ce s'au îsprăvit acestea, pleacă acasă.

Sârbii sunt un popor, care ține cu tările la limba, legea și obiceiurile lui, ceea-ce le este spre mare laudă.

APEL.

cătră membrii reuniunii învățătoarești gr-cat.
»Mariana«.

P. T. Domni membri onorari, fundatori, ordinari și ajutători ai reuniunii învățătorilor gr-cat. »Mariana«, cari în urma recercării acestui presidiu dela nr. 7—1901 încă nu au înaintat axiomele ori sentențele pentru »Memorialul« acestei reuniuni, hotărît a se eda în anul curent din incidentul sârbării iubileului de 25 de ani ai esenței sale pe basă de statul aprobat, cu toată stima sunt rugați și pe această cale, ca să binevoiască a trimite aceste axiome căt mai în grabă, ca astfel să se poată eterniza în acea carte numele fiecărui P. T. Domn membru.

Presidiul reuniunii învățătoarești gr-cat. »Mariana«.

Năsud, la 23 Iulie 1901.

Președintele:

Secretarul:

Dr. Pop.

Clement Grivase.

Instrăinarea portului național.

(Urmare și fine).

Între portul Petrovicienilor de sârbători și de toate zilele e foarte mare deosebire.

Portul de toate zilele il pregătesc ele singure, pe când cel de sârbători nu.

Portul de toate zilele e din pânză țesută de ele, ear' cel de sârbători e din pânză jidovească.

Mânele ciupăgarilor de sârbători găindu-le cu flori de aur, pe cari însă neștiind să le lucre ele, le plătesc destul de scump altor țărani din satele învecinate, mai cu seamă celor din Satul-nou.

Poalele de sârbători le poartă cu șingări de căte 4—6 palme de lat. Pentru aceasta plătesc numai lucrul cu 15 fl. și mai mult. Unde e însă materialul?

Fiind portul de toate zilele din pânză țesută de ele, mânele ciupăgarilor și poalele de jos, le împistresc ele cu bumbac sau mătasă neagră ori roșie.

Doamne! cu căt e mai frumoasă aceasta decât florile cusute cu aur și slinăgăriul întortocat.

IOAN ISTETUL.

— Legendă —

V. A. Urechiă.

(Urmare și fine).

Ioan Istețul mergea, mergea... Înima lui nu mai bătea acum de groază, ci de nerăbdare, că nu departe de Rimnicul-Vâlciu, se zăria, că prin săta cea deasă, clopotnița satului seu.

Cine nu știe ce simțiri deșteaptă în suflul vederea, după o lungă lipsire, a clopotniței locului unde te-ai născut! Când auzi de departe sunetul clopotelor, sunet cu care urechea ta a fost deprinsă în copilarie, și se pare că auzi cea mai dumnezeească musică!

Dar' nu incapă vorbă de inimă albastră, intr'o biată snoavă ca aceasta...

Biată omenire!!! Bucuria lui Ioan se schimbă în temeri și în bănuieri, numai ce zări de departe clopotnița satului seu.

Când le vezi așa îmbrăcate, și-e drag să te uiți la ele, căci sunt Româncuțe adevărate.

La sârbătorile cele mari, la Crăciun, Paști, Rosalii nu le mai cunoști. Lan astfel de sârbători întrebuinteză căte 10—12 părechi de poale.

Mijlocul atât e de gros, că abia se poate cuprinde cu amândouă brațele.

Când sunt astfel îmbrăcate nu pot să treacă pe ușă, trebuie să li se deschidă poarta!

Apoi capul cu sîrmele de mătasă par că e un snop. Nu au formă de om.

În zilele de lucru însă, când iau numai căte 2—3 părechi de poale, apoi în cap pun busuioc, bugiene, ochișele și alte flori mirosoare, cum am mai zis, își este drag să te uiți la ele.

Și portul de sârbători și dinalte puncte de vedere e foarte păgubitor.

Spălarea și pigluirea poalelor și ciupăgarilor încă constă foarte mult.

Cu grijă mare trebuie să se spele, să se pigluiească, căci pânza fiind învechită e putredă, șingăriul e slab, îndată se rupe, apoi aurul se strică dacă se freacă mult.

Până se pigluiește o păreche de poale cu șingări, trebuie o jumătate de zi, ba chiar și o zi întreagă.

Aceasta e o muncă zădarnică, căci se perde cu ea vremea scumpă.

Observ, că multe nu știu să pigluiească astfel de poale și ciupăgare, deci plătesc altor femei.

Oare n'ar fi cu mult mai frumoasă Petrovicienele, dacă poalele de sârbători n'ar fi luate cu acel șingări întortocat, fără de nici un folos bun, n'ar fi mai drăgălașe, dacă și în sârbători vor fi mărcate numai căte 2—3 părechi de poale, ceea-ce din punct de vedere economic, e numai spre folosul lor.

Din cele spuse, vedem, că întrădeverb Petrovicienele au instrăinat foarte mult frumosul nostru port românesc.

Aurul, șorțurile, pânza de fabrică, brăcirile și căițele de aur, cheutușurile, cărpele și panticile de mătasă, apoi mințiile sunt rele și foarte scumpe.

Cu acestea — cum am mai zis — nu numai că înstrăinăm și batjocorim frumosul nostru port, ci ne aducem chiar perirea noastră, căci vînzîndu-ne cu-

— Cine-mi spune, — și zicea el, cu ochii țintă la clopotniță. — Cine-mi spune de mai trăeste Acsinia? Apoi, de trăeste, oare rămas-a ea femeie cum se cade?

Și mai amară muncă dădea inimii sale întrebarea a două ce-si făcea.

Până ce trecu de Rimnicul-Vâlciu, unde mai nu se opri Ioan, zorindu-l dorul satului seu, sosi și seara. Până ajunse la jităria satului, acum era noapte bine și luna se ridică măreță și bălaie pe cer.

Chiar la doi pași dela jitărie era casa lui Ioan, sau mai drept grăind, casa pălămarului bisericiei. O livadă deasă era în jurul casii. În această livadă Ioan își puse în gând să se acuească, să vadă ce și cum merg lucrurile pe la el acasă, înainte de a da cu ochii de Acsinia.

Așa făcu. De abia era într'un alunîș des, de câteva minute, când eată se deschide ușa casii și un popă (care la

ruzul și grăul mai pe nimic, până nici n'a răsat, ca să le cumpărăm, ajungem la sapă de lemn, rămânând fără masă și vatră.

Vedem că trăim în vremuri foarte grele, avem multe sarcini de suportat, deci numai spre binele nostru este să nu mai cumpărăm fleacurile jidovești, să ne facem noi cu mânilo noastre îmbrăcămintea trebuincioasă, cum au făcut-o străbunii nostri, ceea-ce numai spre laudă ne poate fi, căci e hănicia noastră, și așa putem gândi că vom avea niște zile mai bune.

Frunză.

Hotărîrile congresului de tuberculosă (oftică) din Londra.

Eată hotărîrile, ce le-a luat congresul din Londra pentru combaterea tuberculozei:

Congresul a stabilit unanim, că tuberculoasa se moștenește numai în neînsemnată măsură — Virchow și un vestit medic francez au declarat, că nu se moștenește — și că unica condiție a răspândirii ei este contagiu. Germanii boalei îi transplantează mijlocit și nemijlocit om la om din negrije, din neștiință, din miserie. Posibilitatea reducerii și încetării boalei se îmbie aşadar de sine. Oamenii trebuie clarificați, și cel bolnav și cel sănătos, cum se se păzească reciproc, ca bolnavul să se vindece, ear' cel sănătos să nu se bolnăvească.

Tuberculoasa e curabilă nu numai în stadiul începutului, ci și în cursul ei înaintat. Savanții au convenit pe deplin în aceea, că pericolul cel mai mare zace în scupat. Pe urma acestei lipse de creștere (educație) se lătește mai ales boala. Renumitul profesor parisian Brouardel a spus în congres, că dacă s'ar putea stîrpi răul obiceiu al scupării, tuberculoasa ar scăda îndată în mare măsură. În America se pedepsește aspru acela, care scupă pe stradă, ori în locuri publice, sau în birouri. Milionarul Bradbury a fost pedepsit c' o mare amendă în bani, apoi cu închisoare, pentru că folosia acest rău obiceiu. În Europa numai din slăbiciune și ignorare

lumina lunii i-se pără lui Ioan frumos și tinér), eșind din casă zise, din pragul ușii, cu dragoste nevestei lui Ioan: me întorc îndată, drăguță!

— Drăguță!... Un popă tinér zice nevestei lui Ioan: drăguță! Ioan pușe măna pe cuțitul din cingătoare și cum scapă fulgerul îi scăpăra prin minte să se svirle asupra popii să-i străpungă cu cuțitul și apoi asupra muierii sale necredincioase.

Dar' Ioan își aminti de sfatul căpitelanului: »La vreme de zor nu pune măna pe topor, nici pe cuțit, când ești amarit. Ioan dară opri mișcarea sa și se hotără să nu facă așa ceva, să nu se răsbune decât a două zile, fără de zor.

Ești deci din tufiș, după ce se depărta popa și încă din bătătura casii, lângă prispă strigă, stăpânindu-și mănia: Nevestă! Acsinia!

Acsinia cunoște glasul, ești repede și îmbrățișă cu multă dragoste și bucurie și cu dulci măngăieri pe Ioan Istețu

nemotivată se susține acest obiceiu urit, — care e criminal și lipsit de orice cunoștință, fiindcă propagă cel mai mare dușman al omenimii: tuberculosa. Congresul din Londra face apel și avertizează lumea, să delăture pe o cale oarecare pericolul răspândirii boalei prin scuipare. El recomandă bolnavului un vas acomodat de sticlă, care să-l poarte cu el. Congresul protestează viu în contra trenei (șleputui) femeilor, care prin răscolirea pravului încă este un propagator periculos al boalei.

Tuberculosa se propagă tare în locuințele nesănătoase și îndesuite. În urma aceasta congresul din Londra face atente comunele, orașele și în general statele, de-a edifica locuințe și ateliere sănătoase. Un mare rol joacă în combaterea boalei aerul și razele solare. Păgubitor este alcoholismul, fiindcă pre-dispusne organismul omenesc la primirea boalei.

Congresul propune denunțarea fiecarui cas de tuberculosă. La orice alte boale contagioase denunțarea e obligatoare, de aceea e firesc, ca și la tuberculosă, boala cea mai periculoasă, să se enunțe obligativitatea denunțării. Numai pe calea aceasta autoritatea poate să țină seamă de bolnavi și să se îngrijească de apărarea, transportarea bolnavului grav, desinfectarea locuințelor etc. Congresul enunță mai departe, că trebuie înființate sanatorii și spitaluri, ori secții deosebite în spitaluri pentru tuberculoși.

PARTEA ECONOMICĂ.

Folosul și dauna pasărilor.

Motto: Priviți la pasările cerului, că nu seamănă, nu seceră, nici nu string în jignirea lor și Dumnezeu totuși le poartă de grijă. Evang. Mateiu c. 60. 26.

Sub titlul de mai sus a apărut în editura ministrului de agricultură o carte de 18 coale de tipar, cu 100 figuri și 83 specii de pasări, scrisă de Otto Hermann, pe care o poate căpăta de

— Ce-i muierea! gândia Ioan. Ia o pisică vicleauă! Dar și el, mai din dragoste, mai cu prefațe, imbrățișă pe Acsinia.

— Frumos! — zice femeia; — frumos! Septe ani departe de mine și nu mi-ai scris măcar: negri 'ti-s ochii!... Nu mai știam de ești mort ori viu!

— Da tu mi ai scris?

— Ce mincinos!.. Tata 'ti-a trimis peste 20 de răvașe și n'ai răspuns la nici unul.

— Pentru că nu le-am primit.

— Ce zici? Apoi tata punea pe răvașe numele tău: Ioan Dudău.

— Apoi toți mă știu în oaste cu numele Ioan Istețul... Și unde trimiteți voi răvașul vostru?

— Scriam noi pe răvaș: să se trimite unde o fi soldatul Ioan Dudău, la regimentul lui... Da 'ti-o fi foame, Ionică... Cinătai tu astă-seară?

— Ba zău nu...

cinste fiecare învățător, preot sau notar, care se va adresa prin o corespondență la despărțemēntul al VI-lea din acel minister. Cuprinsul acestei cărți vom să-l facem pe scurt cunoscut și cetitorilor »Foii Poporului».

În partea primă se cuprind proverbele, ce le zice poporul cu privire la pasări. În limba maghiară se înșiră o mulțime proverbe de acestea, dintre care la noi sunt cunoscute mai cu seamă următoarele:

»Porumbul fript nu sboară în gura nimănu. Corbul la corbul nu și scoate ochii. Nu va mai auzi cucul cântând. Știe mai mult puiul ca cioara Vribia-i tot puiu, dar dracul o știe de cându-i. Urită pasăre și aceea, care și spurcă cuibul cu ciocul ei. Înzădar se scaldă cioara, căci tot nu se face lebedă. Pasărea mălaiu visează. ș.a.m.m.

În partea a doua se cuprindem înțelesul din graiul pasărilor, cum ar fi la noi: Cucurigul! boieri mari, ș.a.dăți punghuță cu doi bani.

În partea a treia se tractează despre folosul pasărilor în deosebite, ear' în partea a patra se tractează despre viața familiară a pasărilor și despre graiul lor din familie; în partea a cincia se tractează despre călătoria pasărilor; în partea a şasea despre nutrirea lor din partea omului, ear' în partea a șaptea se numesc deosebitele pasări, pe care le cunoaște poporul.

În partea a opta se descrie fiecare specie de pasăre, arătându-se totodată și folosul fiecărei deosebit. Partea aceasta vom să o facem cunoscută mai deaproape și cetitorilor nostri. Așa vom începe cu:

»Vulturul, care se mai numește și regele pasărilor, aduce folos omului prin aceea, că consumă toate mortăcinile (hoiturile), pe care le află imprăștiate pe câmp și numai când nu află de acelea își ia refugiu la pradă vie, care constă din pui de iepuri, caprioare, vulpi, lupi, miei și a. Vulturul cu grumazii pleșugi se numără între pasările folositoare, ear' cel cu pene pe grumazi între cele stricăcioase.

Uliul consumă o mulțime de șoareci, șopărle și serpi, dar fiindcă uneori omoară și mănâncă și puii, ba câte-

— Cum o veni tata o să cinăm.. Că uite, clocotește mălaiul proaspăt și galben ca aurul în ciaun.. Si aşa grăind, Aschinia, cu mănele cămășei suflete până în betele altitelor, intinse peșchir curat pe măsuța cea rotundă și așeză trei tăcămuri, linguri de tișă ca la zi de sărbătoare, cane de sticlă înflorite dela moși..

Numai ce se deschise ușa și intră ear' popa.. cu pricina.. Cât văză pot-capul ivindu-se pe ușă, Ioan și puse mâna pe cuțit.. Noroc că popa intră cu fața spre Ioan.

— Vai! ce era să fac, — strigă Ioan, lăsând să-i cadă cuțitul din mână.. — E socrul meu!..

Dascălul de acum septă ani, era acum călugăr și popă.

Vezi ce bine-i prinse lui nea Ioan Dudău sfatul cel de a treilea al căpitanului Gloanță? Dacă el, din aluniș, dădea zor la cuțit, aşa-i că Ioan Dudău se făcea ucigaș de socru?.. Temnița și știa de oase!..

odată chiar și găinile mai mari, se numără între pasările stricăcioase.

Vindereul consumă numai la o mânăcire câte 20–30 de șoareci de câmp. Afară de acestia mai consumă sumedenie de omide, insecte și ouăle acestora. De aceea cu drept cuvenit el e numărat între pasările folositoare.

Buhela, care sunt de mai multe specii și mărimi sunt cele mai folositoare pasări economului, de oarece de când însereză, până dimineață când se creapă de ziua nu fac alta decât prind șoareci, insecte și fluturi de noapte. Aceasta o pot face ele cu atât mai virtos, cu cât au penele moi și astfel nu fac iarmă prin sborul lor. O păreche de buhe e în stare într-o singură noapte să prindă și să ducă în cuibul lor câte 11 șoareci de câmp și până la 100 insecte și fluturi de noapte. Buhela încă se numără între pasările folositoare economului.

Corbul este o pasăre, care răpește mai cu seamă ouăle și puii altor pasări mai mici de prin cuiburi, ear' când nu află de acestea cauță și mortăciuni, pe care le mănâncă cu placere ca și vulturul. El mai consumă și mulțime de vermi și insecte de, pe care le poate prinde de pe pămînt. Afară de acestea îi place să răpească și să ducă în cuibul seu tot felul de obiecte scăpicioase, precum sunt: banii, inelele, sculele scăpicioase și a. Corbul încă se numără între pasările stricăcioase.

Cioarele și cioicele se numără de-asemenea între pasările stricăcioase; fiindcă fac daună însemnată economului în cuceruzul sămănăt primăvara și toamna până când se coace, dar' ele aduc și oare-care folos prin aceea, că stîrpesc o mulțime de omide și insecte de pe fene și după brazdele plugului, unde se pot vedea adeseori cu prilegiul aratului.

Tarcă (coțofana) încă se numără între pasările stricăcioase, fiindcă răpește ouăle de prin cuiburile de găini și de pe la alte pasări, dar' ea aduce și oare-care folos prin aceea, că stîrpesc o mulțime de insecte, omide și vermi.

Cucul se numără între pasările folositoare economului, de oarece el mă-

Mirarea popii Onofrei fu mare văzând cuțitul căzut din mânile lui Ioan, dar bietul liberat mărturisi tot gândul lui cel reu.

— Măi Ioane, ce te credeai tu cu panchetele alea dela București?

Si părintele imbrățișă pe Ioan și-l binecuvîntă.

Ear' Ioan nu mai ispravia de lăudat sfaturile căpitanului, măcar că nevasta lui zicea: »Păcat, Ionică dragă, că ne-ar fi prins bine cei 600 leușori!.. Sfaturi și zicători învață omul dela moși și strămoși, nu pe 600 lei.. Ej, da poftim la masă!..

Se puseră la masă. Mămăliguța fumega ca cădelnița popii la Paști.. Popa scoase un fedeleș mândru închisit, cel care umblase roată la masa dela nunta Acsiniei și în care părintele acum ținea vin de cel ce pune la sfântul potir.. Atunci și Ioan Dudău nu voie să rămână mai pe sus decât soaru-seu. El scoase din desagi cozonacul..

- c) mașini de scărmănat lână;
- d) mașini de tors;
- e) răsboiale perfecționate;
- f) mașini de cusut;
- g) mori;
- h) fabrici de spirit;
- i) alte stabilimente.

38. Căți fabricanți.

39. Căți din meseriași au învățat meseria în toată s-a regula și au făcut praxă necesară?

40. Căți s-au calificat pe cale autodidactică?

41. De ce meseriași ar mai avea comună trebuință.

42. Căți elevi de meserie sunt de present din comună (ori unde ar învăța)? Si la ce fel de meserii?

43. Căți învață într-o școală industrială mai înaltă?

44. Câte calfe sunt de present (ori unde ar fi ele așezate)?

45. Comuna politică ori bisericească ajută și ele cu ceva la creșterea elevilor de meserie și perfectionarea sodalilor din comună?

46. Se învață în școala din comună:

- a) lucrul femeiesc de mână;
- b) vre-un ram de industrie, (pentru băieți), ca: împletirea pălăriilor de paie, a corfelor și a obiectelor de răchită sau papură?

47. Este școala pentru învățătorii de meserii?

48. Înțintu-să, sau fine-se curs cu adulții, pentru ca ei să-și însușească desteritate în confecționarea celor mai neapărat trebuincioase obiecte din sfera industriei agricole? Când? Din partea cui? Si cu ce succese? (Va urma).

LEBEDA.

În Anglia se prețuia în timpurile mai de demult foarte tare lebeda pentru frumoasa înfățișare, ce o are când plutește pe apă. Sub domnia regelui englez Edward IV-lea, regimul a dispus, că numai acei proprietari sunt îndrepătați a ține lebede, cări au o moșie cu un venit anual de cel puțin 5 marce.

Lebeda are într'adevăr o înfățișare de tot plăcută pe apă, pe uscat însă nu mai este așa.

Lebeda este o pasere, care își păzește ouăle sale și puii sei cu mare curagiu, încât nu se teme nici de vulpi, nici de alte animale răpitoare. Carnea puilor de lebedă o putem consuma, a celor bătrâne este tare și fără gust. Lebeda ajunge o etate de peste 100 ani.

Lebeda își construiește cuiburi din iarbă și din crengi, așezându-l între trestie. Ea începe a oua în luna lui Februarie, tot a două zile, până ajunge la 6—8 ouă, pe care le clocește în 6 săptămâni. Mamele își poartă puii pe spate, iar după creșterea lor, îi dedau la inot, când apoi mama însoță înainte, iar bărbătușul după ei.

Lebeda se nutrește cu plante și rădăcini de apă, broaște și insecte de apă. Cele sălbatici sunt paseri emigrătoare, plecând în Octombrie, se reîntorc în Martie. Lebedele imblânzite se prăsesc mai cu spor, dacă le lăsăm și iarna pe

apă. Este consult ca să scurtăm ceva din ariparelor lor. Înțot nu înțes 1880. 8

Lebedele încă sunt de mai multe soiuri, și anume cele sălbaticice, numite căntătoare, lebede de Bevick, lebede negre și altele. Reghianul.

SFATURI.

Furnicile din grădinile de legumi se pot prăpădi mai ușor presărând peste mușinoaiele lor var nestins și turnând apoi apă peste ele.

Poamele căzute, pe cari mulți le folosesc numai ca nutreț la porci, ne dau un otet excelent, care e cu mult mai bun, mai sănătos și mai curat ca cel de fabrică. Din poamele căzute la finea lui August și în Septembrie se poate face un must bun, pe care trebuie să-l lungim însă cu apă, fiind foarte acru, adăgându-i și zăhar. Si rachii se poate ferbe din poame căzute. Se înțelege, că poame stricate, putrezite etc. nu vom folosi, căci acestea dau și otetului și mustului un gust neplăcut.

Pentru nimicirea păduchilor de vite se recomandă următorul mijloc: luăm apă, în care au fert cartofii, lăsăm să se mai domolească, muiem în ea un petec de lână și frecăm cu el bine părțile corpului, unde stau așezăți cei mai mulți păduchi. Cu toate că acestia mor numai decât, e bine să repetăm frecatul acesta. După aceea le spălăm bine cu apă caldă, în care am topit săpun verde. Perii nu cad, când folosim mijlocul acesta.

Influența legumelor asupra sănătății. Leguma cea mai bogată în fier este spanacul, de aceea e o mâncare foarte sănătoasă pentru tinerime și pentru anemică. Celerul influențează asupra sistemului nervos, vindecă reumatismul și nevralgia, tomatele (pătlăgelele) sunt bune pentru ficat; ele conțin multă pucioasă, care e necesară pentru nervi. Morcovii escită apetitul, sălata și cravătii răcoresc. Ceapa e bună pentru escitarea unui stomach slab. Aiul (usturoiul) și maslinele influențează asupra circulației săngelui și măresc secretarea scuipitului și a sururilor gastrice. Ridichile sunt un bun apetitor.

Pentru stomach. O jumătate lingură de coriandru și cu o lingură de miere ferte într-o jumătate litru apă, din care luăm tot la o oră câte o lingură, înțind și dietă, direge stomachul stricat.

Contra catarului. Într'un vas mai mult adânc decât larg turnăm o lingură de prav de camfor și o umplem pe jumătate cu apă cloicotindă. Peste aceasta punem o pâlnie de hârtie, al cărei virf îl rupe atâtă, ca să ne încapă nasul. În felul acesta inspirăm prin nas aburii de apă 10—15 minute. Procedura aceasta o repetăm după 4—5 ore.

Scroatele vierite să nu le dăm nutreț prea bogat. Cele mai potrivit pentru ele e trifoiul, năpili și cartofii ferți, făină, tărițe de grâu ori de orz și zăzer. Nutrețul să-l dăm de 4 ori pe zi, mai bine în formă de cir, varal rece, iarna încălzit. Cochina să fie curată, asternutul de piele tăiate. Iarna le lăsăm ziua câtva timp într'un grajd mai mare, vara într'un loc cu iarbă, ca să facă mișcare.

Știri economice.

Esportul gălăților. Foaia noastră dela început a indemniza Români să se ocupă cu prăsirea gălăților de soiul mai nobil. Ca se vadă publicul cetitor, ce folosesc teara din prăsirea rațională a gălăților, facem o asemănare între bucajile esportate din anul 1899 și 1900, din care asemănare se vede progresul cel mare ajuns în această privință, că și venitul cel imens, ce are teara din esportul gălăților.

S-au esportat următoarele din anul 1899 și din 1900:

Sburătoare	vii	5,376.713 buc.	6,814.723 buc.
Porumbi	vii	3.203	5.412
Sburătoare ucise	m. m.	109.336 m. m.	113.286 m. m.
Ouă		350.097	416.217
Pene curățite		1.402	1.899
Pene necurățite		27.872	28.906
Unsoare de găscă		336	415
Ficat de găscă		1.795	1.990

Din esportul acesta au incassat economii 71 milioane și 967 de mii de coroane.

Negoț de prune. Cei ce vor să cumpere prune în cantități mari, să se pună în legătură cu dl Nicolae C. Floaș, comerciant în Vamos-Udvarhely.

Date statistice despre vite. Din statistică sailor și cornutelor mari din principalele țări, rezultă că la 1000 de locuitori găsim vite cornute mari:

Danemarca	capete	776
Sârbia		573
Olanda		363
Austria		361
Francia		359
România		358
Ungaria		337
Germania		345
Anglia		299
Rusia		268
Belgia		234

Cucuruzul în America fiind cu totul compromis din cauza căldurii, se prevede că la toamnă cucuruzul nostru va fi foarte căutat.

Venitele băltilor din Dobrogea esplotate în regie au fost în Iunie de lei 186.558, față de lei 113.935 incassati în Iunie anul trecut. Totalul veniturilor pe cele trei luni ale exercițiului curent e de lei 313.595, față de lei 224.772 incassati în perioada corespunzătoare a exercițiului trecut.

Comerțul de porci în România. După datele primite la ministerul de domenii rezultă, că în 23 din județele țării se găsesc 11.772 fermatori îngrășați pentru esport.

CRONICĂ.

Vremea. Zia Sfântului Ilie a adus furtuni în întreaga țară. În Sibiu fulgerul a aprins un edificiu economic, iar în Turnișor a omorât mai multe vite. A trăsnit și în casa de lângă gimnasiul și biserică săsească, demolând coperișul.

În Racovița a trăsnit în casa unui econom de acolo, care a ars total. Soția economului a fost și ea lovită de trăsnet murind momentan. Patru copilași ai ei din imediata apropiere au rămas neaținși de fulger — dar orfani de mamă!

În Rusciori a trăsnit pe un Sas, care era la câmp la lucru. Un cal al acestuia a rămas mort, iar omul a fost adus la spitalul din Sibiu. În Sebeșul inferior a trăsnit într-o clăie de fén a unuia, care a ars până la pămînt, scăpând numai parul, împrejurul căruia era așezat fénul. Parul acesta îl împrumutase omul dela preotul din sat fără stirea acestuia. În Galați (l. Făgăraș) trăsnetul a aprins patru șuri. În Oprea-Cârțisoara femeia unui văcar alergând cu saricele la copilași ei de pe câmp, a fost trăsnită așa de grozav, că a făcut-o neagră. În urma ei au rămas 4 copii. În Arpasul-de-sus a ars o șură cu tot ce era în ea și împrejurul ei. În Găbud și împrejurime apele au risipit clăile de grâu și fénul, iar viața a smuls pomii din pămînt. În Blaj a descoperit case și a rupt arbori, la Deva și S.-A.-Uyhegy a căzut grindină ca nucile, stricând vii și pometuri, în S.-Ana a trăsnit pe un bărdăș. Furtuna a băntuit și pe la Cluj, Timișoara etc. aprinzând edificii, clăi și omorind oameni. Si pe când pe la noi erau aceste vîrsări de apă, în Belgradul Sârbiei cădeau oamenii morți de căldură, iar prin Viena și București înebuniau, tot din cauza căldurii, femei pe stradă.

Tinerimea română din Zărnești invită la producția teatrală și muzicală de Duminică, 29 Iulie (11 August) a. c. Începutul la 7^{1/2} ore seara.

Logodnă. Domnișoara Lucreția Bunea, fiica lui Arseniu Bunea, secretarul comitetului adm. al fondurilor grănitorești din Sibiu, s'a fidanțat la 3 l. c. în Blaj cu domnul Jacob C. Domșa, teolog absolut. Felicitările noastre!

Grof — spălător de rupe. Se vede, că contelui Keglevich Róbert din Pest-a-nouă nu i-a mers grofește, căci în septembra trecută a publicat un anunț, prin care incunostințea publicul, că la el se pot spăla și curăță rupele în modul cel mai perfect și cu prețurile cele mai moderate.

Om mâncat de porci. În Macău a ieșit bătrânul K., pe când nevastă-sa nu era acasă, în curte. Suferind de zgârciuri de înimă, a amețit și a căzut jos. Niște porci s-au apropiat de el și i-a ros toată carne de pe corp. Când s'a reînstorit nevastă-sa, a mai aflat numai oasele bătrânlui ei.

Tigarea și căratul. Todor Iuga din Stamora căra bucate dela câmp. Pe car era nevastă-sa cu băiețelul lor de 3 ani. Iuga își aprinse tigara și lemnusul se vede, că a ajuns între snopii, când l-a aruncat. N'a trecut mult și din car isbuință o flacără uriașă. Caii se spăriară, fără ca el să-i poată rețină. Femeia a sărit din car, dar căzu așa de rău, încât rămase moartă. Copilul a ars scrum.

Tigani, tăciunari. În comuna Hidas din comitatul Aradului a isbuințat un foc, care a pustiat jumătate satul, arzând și oameni. Focul a fost pus de Tigani cortorari, ca să se răsbune pentru că nu li s'a dat voie să stea în sat.

Inecăți. Doi băieți scăldându-se în Arieș la Agârbiciu, au fost duși de valurile apei. Unul s'a inecat, celalalt a scăpat.

Oficer degradat. După cum spun foile ungurești, locotenentul de honvezi Andor József din Oradea a fost degradat din cauza purtării lui scandalioase și a multelor datorii murdare. El a fost dus la Budapesta cu escortă.

Jertfa unei glume. Economul I. Weinber din Petrovoselo avea un cal foarte frumos, cu care se fălea el de multe ori. Prietenii lui îl necăjeau de multe ori, că în curând îi va fura cineva calul. Ca să nu se întâmple lucrul acesta, el își aşeză patul în curte și se culcă acolo cu pușca lângă el. Într-o seară fiind în cărcină, eară îl spări un cunoscut, că în noaptea aceea îi vor fura calul. El creză și se duse acasă. Prietenii rămași în cărcină se vorbiră să-l necăjească și plecară la el, ca să-i scoată în glumă calul din grajd. Când se între în lăuntru, se pomeni stăpânul și împușcă. Cel mai bun prieten al lui căzu mort la pămînt. Ceialalți strigă să nu puște, că sunt cunoștuții lui, dar era prea târziu.

Politia din Cluj. Zilele trecute eșiră doi polițiști băți dintr-o cărcină și începură să atace pe trecătorii de pe stradă. Un sergent-major dela honvezi, Al. Gödri, fratele judeului de instrucție din Sibiu, a fost străpuns de acestia, tot așa și un măcelar, care a sărit în ajutorul nefericitului. Amândoi sunt morți. Cetățenimea indignată a întinut o întrunire, în care s'a desbătut cu cea mai mare aprindere asupra acestor omoruri. Iritată din seamă afară, i-a fost destul să vadă pe un polițist îndreptându-se cu sabia în mână contra unui om beat, că să se arunce asupra polițiștilor. Acestia au fost urmăriți până la casa orașului, ale cărei ferestri au fost sparte de multime. S'a recrutat numai decât două batalioane de soldați ca să mențină ordinea. Multimea s'a îndreptat apoi către inchisoarea orășenească, au spart porțile și au liberat pe toți cei închiși. De-acolo s'a dus la locuința căpitanului de poliție zdrobind tot ce au aflat. Abia după ce s'a mai recrutat două batalioane s'a putut restabili ordinea. În decursul nopții întregi au circulat prin oraș patrole de soldați și gendarmi, căci unde vedeau locuitorii vrându-se polițist, îi atacaau. Nu înzădar e Clujul capitala! Părților ardeleni.

La fondul de 20 bani întemeiat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu pentru acuizarea unei case cu hală de vînzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au contribuit următorii: Dl Toma Haneș, secretarul băncii Făgetana din Făget, pentru sine, pentru soția sa d-na Hermina n. Schelegean și pentru copiii sei Brutus, Hortensia și Tiberius Haneș, în total 2 cor.; dl Iuliu Schelegean, funcționar la prima cassă de păstrare patriotică în Budapesta 2 cor; N. N. (Brașov) 1 cor.; dl Mihail Brădicean, candidat de avocat (Sibiu), Ioan Popa, paroch; Eufrosina Popa n. Sorea, Aurel Ioan Popa, Isaia, Andrei Valeria, Victoria și Octavian, (Arpașul-de-sus); George Scrob, paroch; Ana Scrob n. Mocan (Săcătura); Chirion Holerga, economist; Maria Holerga, Ioan Holerga, cleric abs.; Ana și Maria Holerga (Măgărei); Ioan Alexandru, paroch; Eugenia Alexandru n. Părău; Maria, Au-

reliu, Romul, Remus, Eugenia și Victoria Alexandru (Ilimbav), fiecare câte 20 bani; Vincentiu Orășan, paroch (Agârbiciu) 2 cor. Iustin Teclar, paroch (Deag) 1 cor. și Alexandru Borcia, paroch (Seliște) 2 cor.

Desconsiderarea limbii românești Pe linia căii ferate Panciova—Bechicherecul-mare, Panciova—Vîrșet și Alibunariu—Bechicherecul-mare, înștiințările necesare afișătoare în cupeuri sunt făcute în limba maghiară, germană, sărbă, slovacă și franceză.

E foarte caracteristic, ba chiar revoltător, că *numai în limba română* nu s-au făcut acele înștiințări, cu toate că majoritatea locuitorilor sunt Români. Români au contribuit cu sute de mii de florini la clădirea susnumitelor căi ferate. Ce au de a face avisurile în limba franceză? Oare mai mulți Francezi călătoresc pe acele căi ferate, decât Români?

Propaganda cu fapta. Drept respuns la atacurile presei și societății maghiare șoviniste în contra teatrului german din Pojani și în contra directorului acestui teatru, 6 burghezi germani și reprezentanți orășenești au pus la dispoziția directorului Relle un imprumut de 12 000 de coroane pentru ca teatrul să poată suporta lipsurile provenite din boicotarea Maghiarilor. O foare germană face la acesta următorul comentar: Mai mult decât toate vorbele frumosese folosește fapta aceasta... Drept, dreptate și lege sunt pentru noi, dar noi nu trebuie să crăiem nici o jertfă, ca să ne învrednicim de ele.

Post de cantor vacant. La parochia Cetatea-de-baltă, tractul Tîrnavei, se caută un cantor la biserică gr.-or. care se bucură de folosița casei, grajdului, curții și grădinii cantorale, de peste 6 jugere pămînt arător și cositor, de 50 feldere cucuruz sfârmît și terțialitatea din stolă. Reflectanții să se prezinteze în o Dumineacă sau sărbătoare la biserică și să-i înainteze petițiunile în scris la comitetul parohial, cel mult până la 19 August st. v. Cetatea-de-baltă, 14 Iulie 1901. N. Todoran, protopop.

Aniversarea asasinării lui Stefan Mihăileanu. Parastasul ce a avut loc Duminecă în biserică Sf. George din București pentru odihnă sufletului marei patriot St. Mihăileanu, a fost oficiat de către P. S. S. archiereul Calist, asistat de clerul bisericei și diaconul macedonean Porfirescu.

După parastas s'a format cortegiul de peste 10 000 de oameni.

Cortegiul ajuns la cimitir a fost primit de un cor ad-hoc condus de Ioan Dimitrescu. După terminarea requiemului s-au ținut discursuri.

Cu această ocazie a apărut din inițiativa comitetului organizator, un ziar unic, intitulat *St. Mihăileanu*.

Amenințările Bulgarilor. Cu ocazia parastasului lui Stefan Mihăileanu, comitetul macedo-român de organizare a primit următoarea scrisoare anonimă din partea Bulgarilor: Astăzi fiind aniversarea morții spionului Mihăileanu, noi urăm moartea tuturor ciotovlahilor spioni. Să trăească Dumitroff.

Mai multe scrisori cu același cuprins au fost găsite lipite în împrejurimile bisericii Sf. George. Aceste scrisori amenințătoare dovedesc, că comitetul criminalilor bulgari nu și-a închis operațiile. Cuprinsul scrisorilor a fost comunicat imediat judeului instructor Florescu, precum și reprezentanților presei, care erau de față.

† Dr. Ioan Pop, distinsul vicar al Năsăudului, președintele fondurilor grănițești, a răposat la 1 August n., lăsând în doliu numeroasa familie și prietenii, cari l-au prețuit și respectat.

In veci amintirea lui!

Preot în Bistrița. Am înțeles cu placere, că la dorința expresă a orașului Bistrița și a tractului asternută la consistorul gr.-cat. din Gherla, episcopul și consistorul a denumit de preot și protopop pe simpaticul și pe de toți doritul părinte Gerasim Domide, preot în Rodna-Veche.

Un nou neguțător român. Din Șipet (Bănat) născă serie: Numărul neguțătorilor români s'a înmulțit la noi încă cu unul. Dumișecă, în 28 Iulie și-a deschis adeocă dl Teodor Cioloș prăvălia sa. Din timpuri vechi s'a fost așezat la noi în comună niște lițe străine, Jidani, cari au făcut avere între noi. În timpul mai nou ne-am deșteptat însă și noi văzând năzdrăvăniile lor săvîrșite fără milă cu poporenii nostri și ne-am hotărît să ne scuturăm de ei. Lupta s'a început acuma, poporul nu mai dă de o vreme pe la dughele lor, așa că la urma urmelor au trebuit să-și vândă casele și pămînturile și să plece în lume. Preoții și învățătorul, precum și alii poporenii s'a pus umăr la umăr și le-au cumpărat toate averile. Rămășița de tot mică a Jidanilor credem că încă va lăsa căt de curând lumea în cap. Acuma ne bucurăm, că și dl Teodor Cioloș și-a deschis prăvălia sa, ear' noi am făgăduit că cu toții vom cumpăra numai dela el și dela ceialalți neguțători români.

Un econom.

Două procese câștigate. Aflăm cu bucurie, — scrie *T. R.* — că două procese purtate în contra coreligionarilor Sârbi au fost finalizate la înalta Curie în favorul Românilor. Sunt procesele de despărțire hierarhică ale comunelor *Parția și Becicherecul-mic* din Bănat. În ambele procese sentența, cu putere de drept, sună pentru împărțirea întregii averi, acum aflată în mâna Sârbilor, în două părți egale, dintre cari o parte să rămână la Sârbi, ear' ceeaială să fie predată Românilor. După sentență, aproape de neînțeles, adusă în procesul de despărțire al comunei bisericești române din *Fabricul Timișoarei*, ne căde biene a putea înregistra această stire imbucurătoare.

Specula nereușită. Cismarul Balogh din Orăștie, fiindu-i casa cam slabuță, și-a pus de gând să zidească una nouă. Spre acest scop a alergat după cavenți prin oraș, ca astfel să ridică dela o bancă oare-care sumă necesară. Însă fără nici un rezultat. Supărăt de acest lucru și-a făcut o idee criminală în cap. Anume în contelegeră cu femeia sa, într-o zi din zilele trecute s'a pus și a scos toate obiectele din casă, îngropându-le în grădină, după aceea au dat foc la casă și au plecat în oraș, în credință că casa va arde. Este de notat, că casa a fost asigurată, și în chipul acesta a voit să stoarcă bani dela banca de asigurare, ca să-și zidească una nouă. Dar specula nu i-a reușit, căci vecinii au descoperit mișcarea, și au localizat focul. D-nul cismar și femeia se află acum la răcoare.

Un "artist" maghiar. Locotenentul de husari, baronul Vécsey și-a petrecut în Raab toată noaptea cu teatralistul Bela Lomniczy, care era și oficer în rezervă. Dimineața observă, că i lipesc 440 cor. și orologiu de aur. Denunțând casul gendarmeriei, aceasta a cercetat la Lomniczy, astănd ascunși într-o oală cu flori 130 cor. și o batistă a baronului Furuk e arestat.

Din statistica lunei Iunie. În Iunie s'a născut 57.323 copii vii și 1074 morți. Au murit 16.804 copii sub șepte ani și 17.681 persoane peste 7 ani. Creșterea naturală a populației a fost deci de 22.838 suflete. Cel mai mare număr al născuților a fost în ținutul de dincoace de Tisa, cel mai mic în Bănat, unde au fost și cele mai puține casuri de moarte. Cununii au fost 12.074. — De oficiă au murit 5744, de anghină difteritică 379, de tusă convulsivă 452, de scarlatină 699 și de lingoaare 298. — Focuri au fost 927, pagubind 2357 de gazde cu 2 mil. 144 mii 635 cor. — Pașapoarte s'a dat 7124, între cari pentru America 1920, România 1689.

Esplosiune. În Filadelfia (America) s'a întemplat o explozie de eter, care a dărîmat cinci case, ucigînd 10 oameni și rănind greu 40.

Reuniunile slovacești din America. Se știe, că o mulțime din Slovaci, siliți de săracie și de obâlduirea părintească dela noi, au luat drumul Americii. Pătrunși de însemnatatea asocierii au înființat multe societăți în America, așa că cu greu se poate perde vreunul dintre ei acolo. În fruntea societăților stă *Katolicka slov. jednota* și *Narodny slovensky Spolok*, cari numără fiecare 14.000 membri. Afară de aceea mai au încă câteva societăți cu câte peste 5000 de membri. Pe lângă aceste societăți culturale și-au înființat și bănci, apoi institute de asigurare, cari numai anul trecut au plătit apoape 500 mii de coroane la membrii. Nu s'a mulțumit numai cu atât, ci și-au înființat și câteva gazete, pe cari nu este Slovac care știe celi și scrie să nu le aboneze. Frumoasă pildă și pentru noi.

Lumina electrică la sate. În Gusterița, lângă Sibiu, tăranii și mină mașinile de trerat cu electricitate, adusă pe sîrmă din Sibiu. În curînd se va introduce lumina electrică și în casele și grajdurile multor tărași.

Sinucidere. Toader Zan din Băile Herculane, venit în toamna trecută dela miliție, s'a hotărît, ca tot omul cu cap, să se însoare. S'a și dus în comuna vecină la pești, dar a fost respins de părinții fetei. De supărare și-a tras un glonț în inimă.

Sărutarea lui Iuda. Petru Popă din Așchileu se dusă la tîrg cu un juncluș, că re face vre-o doi bani pentru năcăzurile zilei. Vita o vîndu cu 60 cor. Pe drum se întâlni cu un prieten vechiu, Vasile Ilotapan. Acesta de bucuria întâlnirii îl sărută cu foc. Când sosi Petru acasă, se vîză fără bughilarul cu bani. Iute înștiință gendarmeria, care cercetând află bughilarul cu bani la prietenul lui.

Încercare de înveninare. Haiducul orașului din Dobrogea a încercat să-și învenineze soția. El a fost indemnăt la această crimă de o bucătăreasă, care trăea în nelegăuire cu el și căreia îi făgăduise, că o va lua de nevastă dacă va ajunge vîdav.

Prietenie maghiară-croată. În Zagreb Croații au murdarit tabla cu text unguresc pusă pe edificiul institutului de credit de-acolo.

Copil ucis de furnici. În luna trecută s'a dus în Marienbad o femeie cu pruncul ei de 5 săptămâni la câmp să lucre. Ea-l puse în iarbă și și vîză de treabă. Într-aceea copilul începând să strige, fără ca ea să-l iee în seamă. Merghend după un pătrar de oră la copil, și afă negru de furnici. Abia mai gemea. Până seara a murit.

Dela petrecerile noastre. În 12 l. tr. st. n. s'a ținut în comuna noastră Ardușat o petrecere poporala împreună cu concert și producție teatrală de următorul program: S'a predat prin membrii corului vocal din Ardușat, Săracie lucie, comedie poporala într'un act, de Iosif Vulcan, căreia i-a premers doina „Haid feciori să cântăm eară“, cor mixt de I. Vidu. După scena IV. Bobocele și inele, cor bărbătesc, ear' cu finea acestei scene s'a cântat „Nevasta care iubește“, cor mixt de Musicescu. După scena XVI. s'a cântat „Sună buciumul de-alarmă“, cor mixt de Ioan R. Simonescu și în urmă s'a cântat „Foră verde de bujor“, cor mixt de Costescu. Încheindu-se producționea a urmat jocul. Înainte de masă (cina comună) s'a cântat „Rugăciune“, cor bărbătesc de T. Teodorescu, după cină „Moșul la drum“, cor bărbătesc de I. Vidu. Reușita acestei petreceri a uimit publicul român și pe numărătorii străini cu atât mai mult, că poporul ardusădan a fost espus numai în anii trecuți la multe rătăciri și frecări. Astă se poate mulțumi, numai și numai lui cantor-inventator Alexandru Anderco, conducătorul nostru, care în fruntea alor 110 persoane stă înaintea publicului, cu a căror instruire în cântările bisericesti ridică înimile către D-zeu, ear' în cântările naționale înflăcărează pe toți. Acestea le-a săvîrșit cu puternicul ajutor al parochului nostru local, dl Dionisiu Branu. Cu căte 1 cor. au suprasolvit d-nii I. Serb, ppresb. în Someșu, Elie Pop și V. Muntean. V. Span, cassar.

Avis. După cum se știe, mărfurile de parfumerie în România sunt foarte scumpe, pentru aceea ne ținem de datorină a atrage atențunea stim. cetitorii, cari trec în călătorie d-lor și prin orașul acesta, asupra inseratului renumitei și cinstitei parfumerii Meltzer, dela care se pot aprovisiona cu parfumerile de lipsă.

Stiri din piață. *Mediaș.* Grâu, hl. 10—10.50, săcară 7.50—8, orz 7—7.50, ovăz 6.50—7, mazere 9—9.50, fasole 9.50—10 cor.

Sibiu. Grâu, hl. 10.80—11.40, săcară 7.60—8.20, orz 7.20—7.60, ovăz 5—6, cuciuruz 8.20—9, cartofi 2—2.40 cor., ouă 6 buc. 20 bani.

Oradea-mare. Grâu, m. m. 13.40—14.40, săcară 11.60—12, orz 10.60—11.20, ovăz 11—11.40, cuciuruz 9.60—10.

Bursa din Budapesta. Grâu bănatenește, 50 chlgr., 7.45—7.90, săcară 6.55—6.85, orz 6—6.40, ovăz 6.35—6.70, cuciuruz 5.20—5.30.

Concurse bis-școală. *Archidiaccesa gr.-or. Sibiu.* Parochia din Hălchiu (ppr. Brașov). Stațiunile învățătoarești din Orăștie, Șibot, Pisochinj, Homorod, Glod, Măgura (ppr. Orăștiei), Bedeleu, Buru, Mogoș-Mămăligani, Muncel, Ocolisul-mic, Oresti, Poșaga-de-jos, Runc, Valea-Lupșei (ppr. Lupșei), Berivoimici, Comana-infer, Cuciulata, Dridit, Făgăraș, Herseni, Luța, Ludisor, Perzani, Sâmbăta-inferioară, Sâmbăta-superoară-rés., Sercăița Toderița, (ppr. Făgăraș), Agârbiciu, Banabic, Hidiș, Sân-Mihaiu, Botez (ppr. Turda).

Diecesa gr.-or. Arad. Parochiile din Toracul-mare, (ppr. Comloș) și Pauliș, (ppr. Radna). Stațiunile învățătoarești din Curățele cu filia Pocioveliste, Apa-tin (ppr. Boroginsu), Chisindia (ppr. Buteni), Cladova, Leucurești (comitatul Caraș-Severin), Curtici (ppr. Chișineu), Cetea, Valea-mare, Boteu, Balale, Pi-coiu, Tilecusi, Chigic, Copăcel, Magiești, Zoran, Ponora Danus, Balnaca (ppr. Pestes).

Diecesa gr.-cat. Gherla. Tășnad (comit. Sălagiu) cu terminul de 28 Aug. n. (vezi inseratul !)

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRĂRIEI.

Dlui Gavril Bude, inv. Condițiile le-am comunicat în »F. Poporului«. Mai scriești odată dlui Schuster, dacă puteți nemănuște. Stipendii cereți când veți vedea publicându-se concurs.

Dlui M. L. în B. Anunțuri de logodnă și cununie netipărite nu putem publica, fiindcă am pătit-o cu câțiva »glumeți«.

»Nu mă uită«. Poesii »făcute« nu putem publica.

Dlui At. Bradeanu, Chisindia. Cele trimise se potrivesc pentru o foaie literară, nu poporala ca a noastră.

Dlui T. Ciocac, Comloșul-mare. Dacă nu s-a spus în sentință anume, că și perde oficiul, nici consistorul nu îl trage la răspundere, are drept.

Dlui G. Șandru, Săcalul-de-pădure. Se vede, că raportul d-tale a fost între cele nesubscrise, pe care nu le-am publicat; pentru că noi nu putem lăua răspunderea pentru lucruri noue necunoscute.

Ab. 2792, Toracul-mic. Femeia neleguită, e destul de trist, că vă încurcați în felul acesta, — nare nici un drept la avereia bărbatului, cu care trăește în neleguire. Pentru cele 4 1/2 luni ea poate să ceară însă plată de servitoare, pentru că a muncit acolo.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazar. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Un invățăcel

se caută pentru prăvălia de fer și coloniale a lui Nițiu Dima din Hunedoara (Vajda-Hunyad).

58 1-3

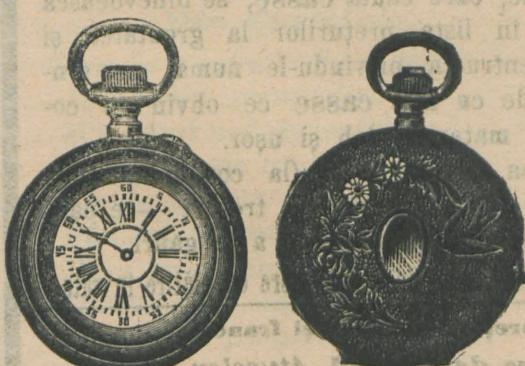
Atelier pentru oroloage nouă, reparaturi și optică etc.

♦♦♦

Și cea mai neînsemnată comandă se execută prompt și cu reîntoarcere postei și totdeauna cu garanție.

♦♦♦

Prospective bogat ilustrate gratis și franco.

Nr. 183 A.

Orologiu de nichel remontoir, 50 mm., calitate bună fl. 3.40, același cu calitate mai bună fl. 4.10, același cu 3 copereminte tari fl. 4.40, același cu trei copereminte de calitate mai bună fl. 5.75.

Nr. 194 A.

Orologiu de dame verit. de argint cu coperemint duplu fl. 6.75, același cea mai fină calitate fl. 10.—

[46] 6—52

Julius Erös,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5.

Cel mai mare deposit de oroloage, juvaericale, argintări și aurări din Transilvania, recomandă ieftin și bun toate produsele ciasornicăriilor, juvaergiilor și opticilor.

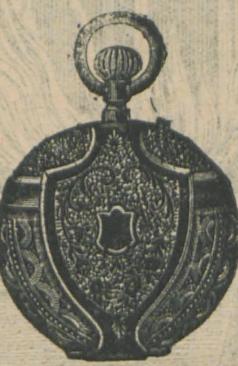
Nr. 200 A.

Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, 30 mm. diametru, frumos gravat, cu coperemint duplu fl. 20.—, același în calitate mai bună fl. 30.—, același de argint fl. 7.50.

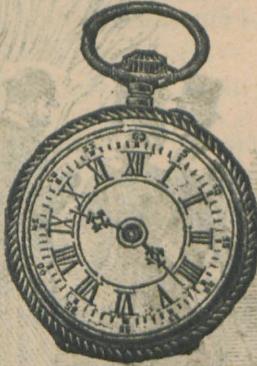
Nr. 187 A.

Orologiu de domni remontoir de ruolz (Neusilber), cu 3 copereminte tari și frumoase, 50 mm., și exact fl. 4.50, același în calitate mai bună fl. 5.50, același de argint fl. 6.75, același de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A.

Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, foarte frumos fl. 20.75, același foarte tare fl. 27.50.

Nr. 123 A.

Orologiu de oțel negru, frumos și cu garanție fl. 3.40, același cu mașinerie foarte bună fl. 4.50, același cu coperemint duplu fl. 4.50, același cu coperemint cu mașinerie foarte bună fl. 7.50.

Concurs.

Pentru ocuparea stațiunii de cantor-învățător gr.-cat. eventual numai de invățător sau invățătoare din **Tășnad** (Sălagiu p. u. loco) se scrie **concurs** cu terminul **28 Aug. n. a. c.**

Salar anual:

1. Cuartir și grădină de legumi;
2. ajutor de stat 597 cor.;
3. didactru 38 cor.;
4. repartiție 120 cor.;
5. stolare 50 cor. Total: 800 coroane.

Între condițiuni egale cantor-învățătorii vor fi preferați invățătorilor ori invățătoarelor, în casă când nu mai invățător sau invățătoare s-ar alege, titularul va beneficia numai de salarul specificat sub 1—3.

Concurența pot numai indivizi cu calificări. Se recurge la prezentare în persoană, ear dela cantor-învățător probă de cânt.

Pentru senat:
Georgiu Stanciu,
preot gr. cat., pres.

[59] 1—1

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY,

cel mai răspândit

și mai neșeptionabil mijloc de cură în casă.

Se espesează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapest, IV., Muzeum-körut nr. 23.

Cădere părului. Franzbranntwein-ul e un mijloc excelent, pentru spălarea părului, căci întărește pielea și rădăcinile părului, împedecând astfel căderea acestuia. În scopul acesta spălăm părul bine cu el seara înainte de culcare și dimineața după sculare. 52 3—52

Feriți-vă de imitaționi. Fiți cu atenție la marca de apărare.

Se capătă în orice apotecă și în celelalte prăvălii.

Parfumeria Meltzer!

Unicul magazin în Transilvania pentru specialități de parfumerie.

Marfa, care se desface în proporții foarte mari, e totdeauna proaspătă și ieftină, serviciul e prompt. Mare varietate în săpunăria medicală și de toiletă, în parfumerie, bureți de spălat, perii de dinți și alte articole pentru îngrijirea dinților, ape de cap, pomazi și brilliantine, pudre, feruri de ars părul și a să. a. 56 2—6

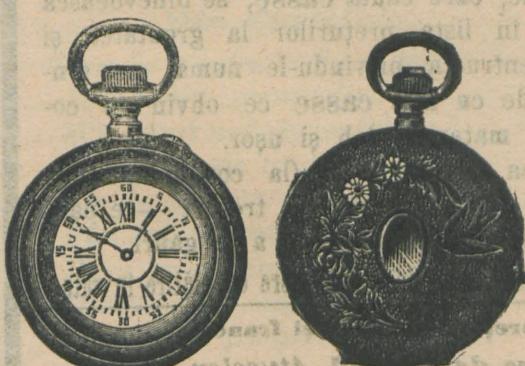
Atelier pentru oroloage nouă, reparaturi și optică etc.

♦♦♦

Și cea mai neînsemnată comandă se execută prompt și cu reîntoarcere postei și totdeauna cu garanție.

♦♦♦

Prospective bogat ilustrate gratis și franco.

Nr. 183 A.

Orologiu de nichel remontoir, 50 mm., calitate bună fl. 3.40, același cu calitate mai bună fl. 4.10, același cu 3 copereminte tari fl. 4.40, același cu trei copereminte de calitate mai bună fl. 5.75.

Nr. 194 A.

Orologiu de dame verit. de argint cu coperemint duplu fl. 6.75, același cea mai fină calitate fl. 10.—

[46] 6—52

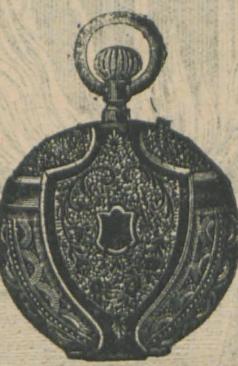
Nr. 200 A.

Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, 30 mm. diametru, frumos gravat, cu coperemint duplu fl. 20.—, același în calitate mai bună fl. 30.—, același de argint fl. 7.50.

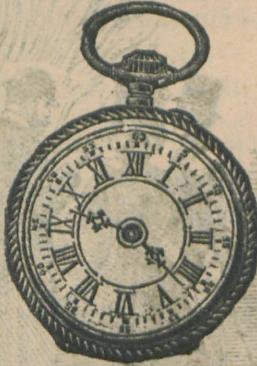
Nr. 187 A.

Orologiu de domni remontoir de ruolz (Neusilber), cu 3 copereminte tari și frumoase, 50 mm., și exact fl. 4.50, același în calitate mai bună fl. 5.50, același de argint fl. 6.75, același de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A.

Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, foarte frumos fl. 20.75, același foarte tare fl. 27.50.

Nr. 123 A.

Orologiu de oțel negru, frumos și cu garanție fl. 3.40, același cu mașinerie foarte bună fl. 4.50, același cu coperemint duplu fl. 4.50, același cu coperemint cu mașinerie foarte bună fl. 7.50.

Pentru facerea de
vin din poame și struguri
recomand escelele mele
Teascuri.
Mori de poame și struguri
de ori-ce mărime,
cu prețurile cele mai moderate
și de o execuție ireproșabilă.
Andreiu Rieger,
fabrică de mașini agricole, turnătorie de
fer și magazin de ferărie în Sibiu.

Portretul

lui

Dr. Gregorius Silasi

Incrat după o fotografie, tipărit pe carton fin,
în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat
pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni

Schimbare de local.

Imi permit a anunța onoratului public, că locuința din strada Ocnei, dela Dragonerwache, mi-am strămutat-o în casa proprie

Strada Nouă nr. 12.

Totodată aduc la cunoștință, că în atelierul meu se află **gata** tot felul de **încălțăminte pentru bărbați, femei și copii**, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Comande se efectuesc cu cea mai mare punctuositate.

Marfă solidă și ieftină.

Pentru spriginul și încrederea și pe mai departe a publicului român, atât din oraș, cât și dela sate, se roagă

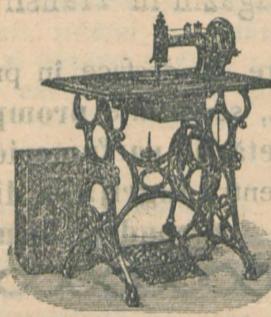
Cu toată stima

Sibiu, în luna Iulie 1901. Iuris

Zaharie Aron,
măiestru cismar.

Gustav Dürr,
mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul meu mare și bine assortat
cu toate felurile de **mașini de cusut** mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut.

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se
află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut
de ori-ce fel sunt execuțate prompt, ieftin și **conștientios** cu garanție.
Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani
garanție.

[42] 5—
Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Fabrică de casse.

Subscrисul îmi iau voie să face atent p. s. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire om. public, care caută casse, să binevoească
a fi cu atenție în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru ca privindu-le numai pe
din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în
comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresor — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comună casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcil-mare Nr. 8.